

Трибуна міцного українського слова на міжнародній арені

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: HENDERSON 4-0807 Тел. YHC: HENDERSON 4-1016

АЙЗЕНГАВЕР ПЕРЕСТЕРІ-ГАС КРЕМЛЬ ЩОДО АЗІИ

ПРЕЗИДЕНТ ВИЯВЛЯЄ ЗАІТЕРЕСОВАНИСТЬ ЗДА В ОБОРОНІ ІНДО-КИТАЮ

Сіетел. — Президент Айзенгавер заявив тут вчора, що положення в Азії є "дуже зловісне для З'єдинених Держав" і попередив, що якщо в Кремлі, що Америка рішена не допустити до комуністичного завоювання Індо-Китаю. Президент анігував положення в Азії і висловив пересторогу для комуністів на нарадах 45 губернаторів стейтів і територій ЗДА. В політичних колах звертають увагу на факт, що президент вважав за відповідне забрати в цій справі голос саме тепер, за кілька днів після підписання перемір'я та припинення воєнних дій в Кореї. Концентрація своєї уваги на заїтересованості З'єдинених Держав у припиненні комуністичної агресії в Індо-Китаї, президент Айзенгавер гостро нагадував теж і поведінку іранського прем'єра Могаммеда Моссадега, зокрема припинення ним парламентарного ладу в "послабленому Ірані" при допомозі комуністичної партії Тудег. Збереження волі і незалежності Ірану та Індо-Китаю важливі для З'єдинених Держав, що й тому, що ці країни лежать на границях Індійського континенту, що зі своїми 330,000,000 населення становить єдину більшу групу азіатських народів, які ще не впади жертвою комуністичної тиранії. Обговорюючи загрозливу ситуацію в Азії, президент Айзенгавер обкликав до повної співпраці обидві більші американські партії в справах закордонної політики і оборони. Президент твердив, що ухвалені Конгресом 400,000,000 доларів на допомогу в обороні Індо-Китаю не були "відчуженою програмою", але "найдешевизим шляхом, щоб не допустити до подій, які мали б найжорстокіше значення для З'єдинених Держав, для їх безпеки та для їх сили і можливостей діставати деякі речі, які ми потребуємо за багатства Індонезійської території та з південно-східної Азії". Припустимо, що ми втратили Індо-Китай — говорив президент. Тоді разом з ним ми втратили б багато інших речей. Без Індо-Китаю наряд чи мого б було оборонити Малайський півострів, так само, як не можна оборонити Бурми, а тоді і вся Індія була б оточена й вільний світ не міг би вже оборонити Індонезію. З внутрішніх справ президент Айзенгавер затримав головні права стейтів та відношення між стейтськими урядами й федеральною адміністрацією.

Виявлення підкупства в департаменті скарбу

Вашингтон. — Вашингтонський адвокат Велбері Мейок призначив перелік підкупців. Спосіб і метод у Палаті Репрезентатів, що він 1948 року був \$60,000 від землеко-го продуцента в Нью Йорку Вільяма С. Лесдона і за ці гроші стався в департаменті скарбу зменшити розмір податків для цієї фірми. \$30,000 із цієї суми він передав Демократичній партії на виборчу кампанію, а решту поділив на двох, і половину взяв собі, а другу половину розділив між своїх співників — Луї Маркусом і Вільямом Соломоном, які заїняли його з паном Лесдоном. Мейок дав \$30,000 різним особам, які переслали ці гроші чеками до Крайового Комітету Де-

Кількість затрунених в липні досягнула рекорду

Вашингтон. — Департамент торгівлі повідомив, що в місяць липня в З'єдинених Державах було затрунених 63,120,000 осіб, що становить рекорд затрунених в цій країні, хоч це число є "тільки" на один мільйон більше, ніж в тому самому часі поперед-

Понад 118 мільйонів доларів призначено на технічну допомогу закордоном

Вашингтон. — Перед закінченням першої сесії, 83-й Конгрес ухвалив асигнувати 6,500,000,000 дол. на взаємну безпеку, — з того передбачено 118,434,000 дол. на пункт четвертий, — т. зв. технічну допомогу заїтересованим країнам. Значну частину суми на

В АМЕРИЦІ

- Сенатори ЗДА не поїдуть до Кореї, щоб брати участь у переговорах державного секретаря Джона Фостера Доллеса з президентом Рі. Вони не виїхали до Кореї, бо продовжилися сесія Сенату.
- Ньюйоркський постмастер Гарольд Рігеланд залишив своє становище, бо республіканська партія проголосила його кандидатом на посади Нью Йорку.
- Журналіст Глоріо повернувся після 12 років із Москви і заявив, що він не вважає себе за експерта у російських справах і сумнівається, чи взагалі такі експерти можливі.
- Вернард М. Барук, бувшиш дорадник кількох президентів, заявив, що ЗДА не сміють зменшувати свої воєнні готовності, бо не видно, щоб роззброювалися СРСР.
- Дехто гадає, що Конгрес ЗДА не буде відпочивати п'ять місяців, бо воєнний його покличуть на надзвичайну сесію.
- Президент Айзенгавер, під час з'їзду губернаторів в Сіет-

НА КОНФЕРЕНЦІИ ГУБЕРНАТОРІВ

Губернатори Томас Е. Дьюї з Нью Йорку і Лоренс Е. Вандербі з Коннектикута на конференції губернаторів в Сіетлі, на якій президент Айзенгавер висловив свою промову за пересторогою в справі Азії. Губернатор Дьюї раніше домагався відкидання закону громадянських прав з 1896-го року, на підставі якого Еф Бі Ай досліджувало поведінку з пацієнтами в стейтських лікарнях умово хворих.

НОЛЕНД — ПРОВІДНИК РЕСПУБЛІКАНЦІВ У СЕНАТІ

Вашингтон. — Сенатор Вільям Ф. Ноленд з Каліфорнії одностайно вибраний на провідника республіканців у Сенаті. Всі присутні сенатори (39) голосували за його вибором і в той спосіб подтвердили вибір покойного сенатора Тефта, який призначив був на своє місце Ноленда, коли, змушений недоугою, залишив свій пост. Так само одностайно вибраним сенатором Гомером Фергусоном з Міссісіпі на голову Республіканської Політичної Комісії на місце, яке опорожнилося по Ноленді. Провалилося домагання пра в о (ізоляційні домагання) групи сенаторів, яка хотіла відложити вибори провідника Сенату до найближчої сесії. Ноленда вважається перемогою през. Айзенгавера і думки сенатора Тефта, який поручив каліфорнійського сенатора на своє місце. На партійних зборах республіканців Ноленд заявив, що у своїй діяльності буде керуватися такими пунктами: 1. Президент Айзенгавер уважасться за голову республіканської партії, і хоч республіканці в Конгресі будуть критично відноситися до політики президента, проте вважатимуть Айзенгавера за свого провідника. 2. Республіканці в Сенаті під проводом Ноленда продовжуватимуть тисну співпрацю з демократами. Цей другий пункт програми Ноленда звернений проти тих правих сенаторів, які нарікають, що президент надто прихильно ставиться до демократів. Як ця програма Ноленда буде виглядати в практиці на найближчій сесії, — не знають, але заява нового республіканського провідника в Сенаті унеможливила кризу в партії, яка могла статися після смерті сен. Тефта. Президент вислав вітання Нолендові з приводу його вибору і запросив його на снідання до Білого Дому. Сім правих сенаторів із сен. Еверетом М. Дірксоном на чолі, не хотіли тепер вибирати голову республіканців у Сенаті, бо вони не задоволені політикою Айзенгавера і хотіли б були підняти на цей пост когось іншого, а не Ноленда. Шість із цих сенаторів на вибори нового провідника не з'явилися.

Конгресмен про успіхи останньої сесії Конгресу

Вашингтон. — Республіканський провідник в Палаті Репрезентатів, Чарльз Голлек, з нагоди закінчення першої сесії 83-го Конгресу ЗДА, підкреслив великі успіхи цієї сесії. На думку Ч. Голлека, найголовнішим успіхом нового Конгресу, в якому переважать республіканці, є співпраця з урядом в напрямку посилення країни. Зростання

Українці Йонгставну влаштували вже 23-й "Український День"

Йонгставн, Огайо. — Минулої неділі місцева українська громада влаштувала 23-й з черги "Український День", завданням якого є популяризувати українську визвольну справу та українську культуру серед місцевого американського населення. Успіх того дня в його програмі виступав послидним містом Чарльз Гендерсон та ряд інших місцевих американських представників. "Український День" був влаштований місцевою філією Українського Конгресового Комітету, що очолює п. Ю. Пристав, який відкрив програму імпрези, передаючи далішій її провід місцевому адвокату, п. Петрові Гуликові. Головною промовою висловив представник Українського Конгресового Комітету, що очолює п. Дмитро Галиччя, підкреслюючи, що в тому самому часі, коли великий і вільний народи намагаються за всьаку

МОСКВА СТАВИТЬ СВОЇ ПЕРЕДУМОВИ ЩОДО КОНФЕРЕНЦІИ "МАЛОЇ ЧВІРКИ"

Москва. — Советський уряд, передав амбасадорам З'єдинених Держав Америки, Британії й Франції однакові дипломатичні ноты, в яких погоджується "принципово" на пропозицію цими країнами конференцію чотирьох міністрів закордонних справ для обговорення проблем Німеччини й Австрії, щоб в той спосіб довести до міжнародного відпущення, але рівночасно висунув свої передумови, на які наряд ці зможуть погодитися західні великодержави. Москва, зокрема, домагасться, щоб в ці розмови включили теж справу Далекого Сходу та запитали до участі в нарадах представника червоного Китаю. Советський уряд при цій нагоді пригадує західним великодержавам відповідальність

Комуністи напали на розподільню харчів в Берліні

Берлін. — Комуністи у то передбачас висилку харчів з ЗДА безпосередньо до східної Німеччини. Західна Німеччина, зі свого боку, готова дати харчів на 6 мільйонів доларів. Східно-німецький уряд закупив теж у Зах. Німеччини харчів на 30 мільйонів марок, головню товщів, риби і ярини. Тим часом американський високий комісар Конант заявив, що він підтримає пропозицію східно-німецького уряду про закуп в ЗДА харчів за східно-німецької марки, що їх забавлювано в ЗДА. Офіційні чиновники в Америці заявили в цій справі, що Дойче Банк, офіційна фінансова установа Східної Німеччини, має в Америці інші активи, за які можна б закупити харч. Як це активи — не сказано. Ті ж американські чиновники пояснили, що східно-німецький капітал в ЗДА забавлювало через те, щоб німецькі комуністи не купували за нього товари, призначені для комуністичного Китаю та Північної Кореї.

Бурхлива виборча кампанія у Зах. Німеччині

Бонн. — У Західній Німеччині відбувається виборча кампанія, що попереджує вибори до західно-німецького парламенту в дні 6 вересня р. Вже тепер видно, що центральною фігурою всієї цієї кампанії і самих виборів є сам канцлер Аденауер, на чей символ західно-німецької системи та дотеперішньої

У Парижі радять над кінцем війни в Індо-Китаї

Париж. — Велика нарада, що відбулася в Парижі, з приводу справи Індо-Китаю відбулася під проводом президента Республіки Оріоля. На порядку денному наради: 1) переговори з трьома країнами З'єдинених Держав Індо-Китаю — Ляосом, В'єтнамом і Камбоджею у справі надання їм державної самостійності чи поширення їхніх автономних прав, 2) план наступу проти комуністичних банд, виготовлений ген. Наваром, що передбачає м. ін. збільшення в Індо-Китаї числа французьких військ, і 3) політична конференція у справі Кореї. Французькі політики кола хотіли б сполучити справу замирення у Кореї із замиренням в Індо-Китаї, хоч

Франко знову пригадує Гібральтар

Мадрид, Іспанія. — Ген. Франсиско Франко, голова теперішнього іспанського уряду, повторив вчора знову есепанський претенсії до Гібральтару, які він залобив видивати під час війни. В інтерв'ю надрукованому в щоденнику "Арріба", органі фалангістичної партії, ген. Франко твер-

Підозріла гра Моссадега з комуністами

Тегеран. — Прем'єр Ірану Могаммед Моссадег заявив у радіо з приводу своєї перемоги в плебісциті над справою розв'язання парламенту, що нові вибори "скріплять іранську демократію". Водночас він оскаржив колишніх парламентарних послів, що

В КОРЕЇ ПОЧАЛАСЯ ВИМІНА ПОЛОНЕНИХ

70 АМЕРИКАНЦІВ В ПЕРШІЙ ГРУПІ ЗВІЛЬНЕНИХ

Токіо. — Згідно з договором про перемір'я, в середу 5-го серпня почалася в Панмунджим виміна полонених. Виміна почалася о год. 9-ти ранку й продовжуватиметься весь день. В першій групі виміни комуністи заповіли звільнення 400 альянтських полонених, в тому 70 американців, 250 південних корейців і по кількадецять британців, канадців, турків, австралійців, бельгійців і філіппінців. У першій групі звільнення голловно хворі і поранені. Під час звільнення розігрався багато зворушливих сцен, бо, щойно опинившись в руках альянтських полонених довідаються про перемір'я та про своє звільнення. Їх посадили на вантажні автомашини і везли в невідоме, і полонені пережили жалюві хвилини, не знаючи, що з ними будуть робити. Деякі із звільнених вимагають насамперед лікаря, а перший із звільнених південних корейців, довідавшись, що він на волі, крикнув з емо-

Полонені довідуються про смерть Сталіна й вибір Айзенгавера

Мунсан, Корея. — Альянтські полонені, що порядком виміни після перемір'я вертаються з комуністичних таборів, лише тепер довідуються про смерть Сталіна та про вибір Айзенгавера на президента З'єдинених Держав. Кожному полоненому, що переступає демаркаційну лінію й отрочення, Полоненим пригадується обов'язок зберігати свій бик, передають короткі відеоскопи тижня.

Американські війська не будуть працювати при відбудові Кореї

Вашингтон. — Представник державного секретаря пояснює в той спосіб, що армія ЗДА дала б тільки технічну допомогу Кореї при відбудові, а війська зайнялися б вишколом, щоб бути готовими на всякий випадок. В Кореї є багато робітників між місцевим населенням, яке при фінансовій допомозі ЗДА само відбудує свою країну. Подібне заперечення появилось також від представника Білого Дому. Дехто думав, що американські війська мали б будувати шляхи, мости, зніщати будинки (школи та шпиталі). Тепер заяву державного секретаря

Долес конферує з президентом Рі

Токіо. — Американський державний секретар Джан Фостер Доллес з усією делегацією, разом 8 осіб, прибув до столиці Південної Кореї Сеулу для розмов із президентом Сингменом Рі. Це перший американський державний секретар, який особисто відвідав Далекій Схід для політичних розмов. Сеул урочисто удекоровано. В хвилині приїзду Доллеса віддано його честь 19 гарматних пострілів. Зараз після свого приїзду Доллес склав заяву, в якій підкреслив велику пошану американців до південних корейців та їх президентів і бажання ЗДА, співпрацювати однаково під час миру і війни. В товаристві Доллеса з високої урядової державної адміністрації, між ними секретар армії Стівенс і заступник секретаря стейту

В СВІТІ

- Москва відкинула протест ЗДА проти зістрелення американського бомбардувальника над Японським морем. Совети твердять, що той літак опинився над советською територією біля Владивостока і відкрив вогонь проти двох советських літаків. Тим часом єдиний учасник з 17-денної залоги літака, капітан Роч з'явився, що під час неспровокованої советської атаки на літак, цей останній був відданий на 40 миль від советського берега.
- Прокмуністичний англіський часопис в Китаї, "Чайна Маунтін Ревю" у Шангаї, припинив своє існування наслідком труднощів, що йому робили комуністи, не зв'язуючи на його прихильний до комуністів підхід. Його редактор, американець Джон Павел, приїхав із Шангаю до Гонг Конг, але відмовився щосьбуди сказати про комуністично-китайські відношення.
- Військовий випробує атомомовою зброєю відбувся в Англії в наступному тижні — впродовж трьох днів у присутності найвищих британських військових із маршалом Діаном Гардингом, шефом імперіально-го генерального штабу, у провіді. Присутній буде теж ген. Груверт, головний командувач збройних сил держав НАТО.
- В Неаполі, Італія, цілком відпочиває й нашою посвячено базиліку святої Кляри, одну із найстаріших і найкрасивіших історичних пам'яток в Італії, що була зруйнована бомбардуваннями в останній війні. Церковну церемонію переїзду кардинал Неаполі Мімі. Окреме звернення видав з цього приводу римський Папа.

СВОБОДА **UKRAINIAN DAILY**
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
ПЕРЕДПЛАТА: **SUBSCRIPTION RATES:**
На рік \$10.00 One year \$10.00
На пів року \$5.25 Six months \$5.25
На три місяці \$2.75 Three months \$2.75
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АМЕРИКА ПІЗНАЄ ПРАВДУ

Справжня суть і справжній характер російського комунізму вже віднайдена. Майже від самого початку комуністичної революції в Росії та від захоплення більшовицькою владою в Росії, що комунізм — це ніщо інше, як тільки нова форма російського імперіалізму, далеко грізніше від усіх попередніх форм. Докази на це такі наявні, що їх тільки повний політичний невіглаха міг би не бачити й не пізнати. Від більшовицької навали на молоді Українську Народну Республіку в 1918-1919 рр. та на території інших східно-європейських і азійських народів починаючи, а на останніх завоюваннях в Європі й в Азії та на виразному петровіні навіть комуністичних форм в російській націоналістичній шовіністичній ідеології, весь цей процес переконує, як і доводить власне ту правду, що комунізм — це ніщо інше, як тільки нова і грізна форма російського імперіалізму.

Цього довгий час не хотіли чи не могли бачити західні політики. Трагічна доля України та інших поневолених Москвою народів їх не тільки не переконувала, але й не доходила до їхньої свідомості. Вони в більшості були засліплені величними легендами й міфами про „російський Світок“, що їх зручно підтримувала комуністична пропаганда з Москви й така ж сама заборона пропаганди еміграційних російських імперіалістичної білої породи.

Російський великодержавний імперіалістичний характер комунізму був чи не найдовше закритий перед очима американського народу. На ніщо не здавалися розважливі зусилля поневолених націй, щоб освітити Америку в цьому відношенні, щоб звернути її увагу на ту велику загрозу й для неї самої, яка виникає з імперіалістичного характеру російського комунізму. Америка попросту не могла повірити, поминаючи вже те, що сильна комуністична п'ята колона в цій країні, з доступом навіть до найвищих державних секретів, не тільки замалювала американському народові очі, але ще й намагалася представити як зрадників і найбільших ворогів Америки тих, що намагалися відкрити їй очі на комуністичну загрозу.

Треба було аж тріть десятиліття та багато гірких досвідів і величезних витрат, щоб Америка ту правду стала пізнавати. І вона її сьогодні пізнає. Починаючи від відомої заяви попереднього державного секретаря Діна Ачесона про 500-літній російський імперіалізм і ківаючи на численні вже тепер публікації на цю тему, американський народ щойно тепер пізнає правду про справжній імперіалістичний характер російського комунізму, своєчасне пізнання якої було б заощадило світові й самій Америці багато жертв, розчарувань і укорень.

До того, що про правду пізнають, можна тепер зарахувати вже й чим найбільш „консервативну“ в цьому відношенні ньюйоркську „Геральд Трибюн“. Видно це ясно з редакційної статті того щоденника п. з. „Значення комунізму“, надрукованої в числі з 4-го серпня. Редакція покликається на твердження п-ні Рузвельт про те, що „інтелектуальні провідники в азійських країнах вірили в ідеалістичний марксизм, як єдину розв'язку для їхніх проблем“ і що ті провідники „цілком не дають собі справи з того, що означає російський комунізм, кажучи, що таке помилкове розуміння комунізму в Азії призвело до того, що „хоч західний імперіалізм вже в більшості зліквідований в світі, тоді, коли російський імперіалізм під серпом і молотом є постійно зростаючою дієвистю, багато азійців готові вважати таку західну базу, як Сайгон, Гонг Конг і Окінаву за загрозу для їхньої волі, але вони відносно індиферентні до величезної сили, яка захопила Сибір і Китай“. Газета в подальшому радить поробити відповідні заходи і докласти всіх зусиль, щоб азійські народи теж пізнали імперіалістичну правду про російський комунізм.

Цю пораду можна б ще й сьогодні поширити не тільки на Азію, але й на саму Америку. Правда, „Геральд Трибюн“ може бути однією з останніх, але ще далеко не остання з тих, що про правду намагаються збагнути. Останнім з тих буде правдоподібно той, що по своїй назві й призначенню повинен бути перший, себто Американський Комітет для звільнення від більшовизму, що досі ще не тільки не пізнав російського імперіалізму, за червоною маскою Кремля, але й сам паде жертвою та став знаряддям того імперіалізму, хоч і в іншій формі.

Сподіватись найліпшого — готуватись на найгірше

Перемир'я в Кореї в нічому не зменшило загрози нової війни. Що більше, небезпека несподіваного зривання перемир'я заставляє кожну свідому людину до поважних застережень над питанням: який може бути наслідок такої зміни для кожної одиниці окремо? На основі оприлюднених умов між американськими представниками й президентом Південної Кореї д-ром Сінгменом Рі, Америка мала б вийти з політичних напад, якщо виявиться, що комуністи ведуть переговори тільки для замилування очей, а не для закінчення війни. Тому, що умовлений час на скликання політичних нарад передбачений тільки на три місяці, а тривання самих нарад теж на такий самий час, то мир, на ділі, „запевнений“ тільки на піриво, після чого ніхто не знає, що може статися. Зрештою вже й тепер є повно признаки, які можуть служити підставою до висновку, що комуністи не думають дотримати умов.

Одна з передбачених небезпек після зривання переговорів, це — атомова війна. Про це згадав поновно 28 липня ген. Джеймс А. Фліт, колишній верховний командувач армії Об'єднаних Націй у Кореї.

Якщо б прийшло до атомової війни, тоді на думку знавців, обидва противники мали б стільки атомових бомб, що іншого роду атомової зброї, що один одного міг би занести на саму початку. Щойно описана почалася б стихійна боротьба за остаточну перемогу. Значить, що боротьбу вели б ті, що залишилися б при житті після першого взаємного нападу. З того далі висновок, що кожна людина мусить наперед приготуватися на таку можливість і поробити старання для рятунку свого власного життя та здоров'я.

Америка приготувалася своє населення на таку необхідність і це пізнали з різних заходів влади, головним з організації Цивільної Оборони. З'єднаних Держав і з настановлення Федеральної Адміністрації Цивільної Оборони — тепер під головством Вал Пітерсона. Крім федеральної адміністрації, створено ще стейтсманські адміністрації, які в своїх округах ділять підготовляють відповідні оборонні способи. У великих містах, напр., на кожну розу вулиці можна побачити стрілки з написом, де шукати найближчого сховку („шелтер“), очевидно на випадок нападу з повітря.

Хто пильно слідував за дослідженнями з вибухів різних родів атомової зброї на полях Невади в початках цього року, той пригадає собі, що перед атомовим вибухом 17 березня 1953 р. побудовано кілька домів на рівнині Юка, усталено різні предмети перед цими домами і влаштовано спеціальні сховки в підвалах домів, або на підвішанні чини в виходах з підвалів. У домах і сховках приміщенню манекени, що представляли собою поодинокі осіб або цілі родини, і спеціальні при-

лади мали відзначати наслідки вибуху атомової бомби кожної хвилини. Предмети, призначені для дослідів, тобто доми, манекени та авто, усталено в двох віддалах від місця планованого вибуху, званого „повітряним вежком“: одні у віддалі 3,500 стіп, другі у віддалі 7,500 стіп. Увесь дослід названо „Оперейшен Доорстен“, хоч це слово не має жадного значення само по собі, а служить тільки як „код“, тобто умовна назва для відрізнення цього дослідів від інших.

Після дослідів з 17 березня появилася брошура з критичною аналізою вибуху і з світлими, знятими спеціальними приладами під час вибуху, для освітлення громадян, наскільки серед такої загрози, як атомовий вибух, можна зберегти життя й здоров'я людини. Виявляється, що, всупереч давніш розголосним вістям, наслідки атомових вибухів не такі жахливі для життя й здоров'я людини, як про це звичайно думають серед загалу. Самий вибух навіть не спричиняє пожеж, якщо матеріал для домів вогнетривкий, або наперед забезпечений проти вогню. Йдеться тільки про те, щоб загал знав, як улаштувати мешкання та побудувати відповідні сховки, до яких можна б скоротитися негайно, після повідомлення про напад ворога. Правда, вибух спричиняє велетенське руйнування, і під завалими домів залишилися багато людей, однак добре організована рятувальна сторожа зможе, не наражаючи себе на радіювання, подати велику допомогу людям, припадлим у вогні.

Перша небезпека радіювання приходить безпосередньо після вибуху атомової бомби, однак вона триває коротко. Щойно коли предмети, які охороняють людей від такого радіювання, самі стануть радіювальними від вибуху, тоді це друге радіювання більш небезпечне від першого, бо людина не знає, як себе від нього хоронити.

Забезпека перед діями атомового вибуху полягає головним в негайній прикритті себе одягом, який не піддавався б під радіювання і не ставав через те „радіоактивним“. Далі треба вийти негайно скоротитися до підземного сховку („шелтер“) а після того вийти тільки з нього в безпечне місце так, щоб не наражали себе на смерть від пожежі і від радіювання звалищ.

З цією метою побудовано були на місці вибуху атомової бомби в Юка у Неваді, різні схоронки і з ними переведено проби, вставляючи в них фігури людей, зроблені з пластику або інших матеріалів. Як ці манекени виглядали перед і після вибуху можна пізнати з фотографій, відпущених в книжечці „Оперейшен Доорстен“.

Тому, що вибух відбувався на певній віддалі від землі, щоб заробити найбільше шкоди, він валив звичайно надбудову, що стоїть при самій землі, тобто, за американським рахунком, перший поверх. Коли перший поверх

був зруйнований, то наступний поверх ставав підпідпалом. Командувачем новоствореного фронту став генштаб полковник Зіснко, а начальником штабу — генштаб полковник Мишківський. На цій нараді вирішено послати командира 8 кошу генерала Зіснського до Румунії, в м. Яси, де були представники Антанти, а то з метою допомогти нашому війську, а в разі потреби перемістити війська південно-східного фронту через Румунію, Галичину на з'єднання з нашими військами, що провадили збройну боротьбу з червоним московським військом на Волині.

Як на станції Вапнярка завдавав турбот отаман Волох, так на станції Вірзула отаман Божко, що очолював Запорозьку Січ. Ходили чутки, що отаман Божко хоче навестити „порядки“ на стан. Вірзулу та деякого заарештувати. Про це довідався: командир кінного полку, полк. Аріас (син відомого історика), й командир бронепотягу Годирило — й прийшли до штабу процеси заарештувати отамана

Від Держинського — по Берію

Дня 20. 12. 1917 народилася установа, яка дня 9. 7. 1953 р., видала присуд смерті на Лаврентія Павловича Берію, шефа НКВД, міністра внутрішніх справ, члена Найвищої Ради Оборони під час війни, маршала та орденосця. А поклявся цю установу згадати дати до життя Ленін під назвою ЧЕКА (Чрезвичайна Комісія). З бігом часу змінялася назва цієї установи на ГПУ, НКВД, МГБ.

Першим шефом ЧЕКА був уродженець Польщі Фелікс Е. Дзержинський. Уже в р. 1905, під час першої російської революції, брав він в ній участь в Варшаві, по стороні знайомих комуністів Розі Люксембург. Рік лізніше, вибрано його членом центрального комітету більшовицької партії. В часі жовтневої революції 1917 р. належить він до петроградського генерального штабу, а після стає народним комісаром внутрішніх справ, залізниць і транспорту. Про нього сказав троцький так, як про Сталіна: „Він, як забриханий росіянин, потоптав національні права свого власного народу ногами“. А Ленін називав його „закордонним русифікатором“. Він був якийсь час прихильником Камєнєва, противником Сталіна. І хоч Дзержинський опісля показався, Сталін не міг цього ніколи забути.

Ніхто інший, як Дзержинський, розбитий, горілий поверхні падають на землю і притолочуть приземні поверхні чим та підвали. Саме тому важко після вибуху відшукати на поверхні без шкоди.

Тому, що земля становить найсильнішу загрозу від радіювання радять будувати сховки в пивницях, або окремо в підвільних ямах. Плани для таких будов подані в окремій брошурці „Гом Шелтер“, виданій як книжечка „ТМ 5-5“ федеральною адміністрацією Цивільної Оборони в місці ліній. Особам, що хочуть зазнайомитися з наслідками атомового вибуху 17 березня та з планами, як дешево (від 40 дол. утругу) будувати сховки проти атомового вибуху, можуть замовити обидві книжечки („Operation Doorstep“) і „Home Shelters for Family Protection“ — першу за 25 ц., другу за 30 ц. — від U. S. Government Printing Office, Washington 25, D. C.

Це важливе для власників домів, однак не менш важливе для всього загалу, щоб зазнайомитися з способами рятувати себе й свою родину від катастрофи, на яку наражає людство. Тільки ті, що будують про себе особисто, зможуть рятувати своїх життів за якимсь планом, не рахуючи на сліпий припадок. Про плани рятунку можна дістати інформації кожного часу у місцевих бюрох Цивільної Оборони. З цими бюроми повинні співпрацювати усі громадяни. Від такої співпраці може залежати рятунок особистий, рятунок вільної країни і мабуть рятунок усього цивілізованого людства.

Божко, а коли б Запорозька Січ стала в обороні свого отамана, то безсумнісно й та воєнщина щасливо. Мишківський користувався великим впливом, а до того в районі Вірзули збиралася військова група. Вирішили були проти отамана Вірзула й Божко. Вони зрозуміли, що найкраще сидіти спокійно. Згодом отаман Волох був офіційно усунений від командування Запорозьким корпусом, а отаман Божко виконував накази.

Тим часом на фронті бої продовжувалися вдені і вночі. Штаб довідався, що антантський війська, а саме: французькі, грецькі, румунські та одна польська дивізія з полк. Желіським на чолі, евакууються з півдня України, зокрема зі станції Роздільної, що була останньою вузловою станцією біля Одеси. Вихавши, під охороною бронепотягу, на ст. Роздільної, штаб не застав там ні одного воїна антантських військ. Французи навантажилися на пароплави та Чорним морем поплили до Франції. Можливо приспішили евакуацію те, що у французькій флотії розпочалася

свій, започаткував криваво-катівську роботу, яка й по нинішній день є головною опорою панування Москви.

Дня 23. 7. 1926 р. започаткував він тасиничну смерть шефів цього катівського ремесла. Згинув нагло, серед темряви кремлівських ходів. А над його могилкою виголосив Сталін промову, в якій сказав, що „він згорів в бурхливій праці для добра пролетаріату“. Дзержинський й поставив для Чека напрямку винищування „ворога“, без огляду на те, чи й меч потрапить випадково й на кілька невинних голов“.

На місце Дзержинського прийшов як шеф ГПУ — Вячеслав Р. Менжинський. За часів Леніна належав він до опозиційної групи анархістів. Уже як заступник Дзержинського, набрав в катівській роботі доброї практики, і поставив її ще удосконалив. Але і він, замішавшись в кремлівській темі інтриги, не вдержався навіть два роки. Зложив він голову на тому, що поінформовував довірою Троцького про інтриги, які проти нього снує Сталін. І коли Троцький, Зінов'єв та Камєнєв, 1927 р. поставили Менжинському, як шефові ГПУ, запит звідки взялися проти них обтяжуючі звинувачення, то він заявив, що ці звинувачення пофальшували на наказ Сталіна. А від себе додав: „А чому ви допустили до того, щоб він (Сталін), міг зрости в таку силу? А тепер вже запізно“. При тім розмові був присутній і йочутий заступник Ягоду, особистий агент Сталіна. Ця розмова була для Менжинського виразом смерті.

Його наступником став Ягода. Уже в березні 1928 р. він зложив „звізання“, що це він замордував свого шефа, руками лікаря д-ра Лєвєна, при допомозі отруї. Рівночасно признався Ягода до замордування члена Політбюро та найбільшого конкурента Сталіна, Сергія Кірова, що він зробив за намовою Максимі Горького і його сина, та за намовою Кузбєшєва.

Щодо Кірова, то він поставився проти замірів Сталіна запровадити кару смерті також проти членів більшовицької партії. І саме замордування Кірова, 1 грудня 1934 р. дало Сталінові притяку до „великої частки“ старої більшовицької гвардії. Сталін побоювався, що Ягода знав забагато. Безпосередньо після того, як молодий комуніст Ніколас постріляв з пістолі замордував Кірова, прийшло між Сталіном і Ягодой до гострої розмови, а наступного дня якийсь тигаровез авто штовхав „ненароком“ особове авто Ягоди так, що він тільки якимсь чудом врятувався від смерті.

Але це врятувало його життя тільки на чотири роки: „вішатель“ Вишинський подав про те, що дня 15. 3. 1938 р. Ягода застрєлено.

Ягоду заарештувано в квітні 1937 р., а в березні 1938 р. стояв він разом з Бухаріном перед судом, а зокрема перед „головним прокурором“ Вишинським.

Божко, а коли б Запорозька Січ стала в обороні свого отамана, то безсумнісно й та воєнщина щасливо. Мишківський користувався великим впливом, а до того в районі Вірзули збиралася військова група. Вирішили були проти отамана Вірзула й Божко. Вони зрозуміли, що найкраще сидіти спокійно. Згодом отаман Волох був офіційно усунений від командування Запорозьким корпусом, а отаман Божко виконував накази.

Тим часом на фронті бої продовжувалися вдені і вночі. Штаб довідався, що антантський війська, а саме: французькі, грецькі, румунські та одна польська дивізія з полк. Желіським на чолі, евакууються з півдня України, зокрема зі станції Роздільної, що була останньою вузловою станцією біля Одеси. Вихавши, під охороною бронепотягу, на ст. Роздільної, штаб не застав там ні одного воїна антантських військ. Французи навантажилися на пароплави та Чорним морем поплили до Франції. Можливо приспішили евакуацію те, що у французькій флотії розпочалася

деморалізація. З другого боку отаман Григор'єв на чолі п'ятнадцятитисячного відділу почав нападати на антантський війська. Цей відділ входив на початку до військ Директорії. Начальником штабу в отамана Григор'єва був тоді Юрко Тютюнник. Згодом отаман Григор'єв перейшов на бік більшовиків. Він так налякав антантський війська, що вони швидким темпом евакуувалися в район Роздільної і там сприйняли критичний стан для військ південно-східного фронту. Перед тим була загроза від червоних із півночі й сході, а після евакуації півдня України антантський військам повстала небезпека ще й з півдня, з боку Одеси. В додатку деякі села недалеко рухуються з півдня України, зокрема зі станції Роздільної, що була останньою вузловою станцією біля Одеси. Вихавши, під охороною бронепотягу, на ст. Роздільної, штаб не застав там ні одного воїна антантських військ. Французи навантажилися на пароплави та Чорним морем поплили до Франції. Можливо приспішили евакуацію те, що у французькій флотії розпочалася

деморалізація. З другого боку отаман Григор'єв на чолі п'ятнадцятитисячного відділу почав нападати на антантський війська. Цей відділ входив на початку до військ Директорії. Начальником штабу в отамана Григор'єва був тоді Юрко Тютюнник. Згодом отаман Григор'єв перейшов на бік більшовиків. Він так налякав антантський війська, що вони швидким темпом евакуувалися в район Роздільної і там сприйняли критичний стан для військ південно-східного фронту. Перед тим була загроза від червоних із півночі й сході, а після евакуації півдня України антантський військам повстала небезпека ще й з півдня, з боку Одеси. В додатку деякі села недалеко рухуються з півдня України, зокрема зі станції Роздільної, що була останньою вузловою станцією біля Одеси. Вихавши, під охороною бронепотягу, на ст. Роздільної, штаб не застав там ні одного воїна антантських військ. Французи навантажилися на пароплави та Чорним морем поплили до Франції. Можливо приспішили евакуацію те, що у французькій флотії розпочалася

деморалізація. З другого боку отаман Григор'єв на чолі п'ятнадцятитисячного відділу почав нападати на антантський війська. Цей відділ входив на початку до військ Директорії. Начальником штабу в отамана Григор'єва був тоді Юрко Тютюнник. Згодом отаман Григор'єв перейшов на бік більшовиків. Він так налякав антантський війська, що вони швидким темпом евакуувалися в район Роздільної і там сприйняли критичний стан для військ південно-східного фронту. Перед тим була загроза від червоних із півночі й сході, а після евакуації півдня України антантський військам повстала небезпека ще й з півдня, з боку Одеси. В додатку деякі села недалеко рухуються з півдня України, зокрема зі станції Роздільної, що була останньою вузловою станцією біля Одеси. Вихавши, під охороною бронепотягу, на ст. Роздільної, штаб не застав там ні одного воїна антантських військ. Французи навантажилися на пароплави та Чорним морем поплили до Франції. Можливо приспішили евакуацію те, що у французькій флотії розпочалася

ЖЕРТВА КРОВИ

3 приведу проголошення збірки-дару українському воєнному інваліді

... І мене не мине, На чужині зотіє.

Ніхто хреста не поставить І не помяне.

Т. Шевченко: Косар

Знаю я двох братів. Разом із ними ставали ми до бражки, — зголошувалися охотники до УСС, — яку перевели лікар УСС славної пам'яті поручник Кость Восідак. І ці два брати, як і я, на саму згадку, що нас могли б були не прийняти до війська, як замолодків, трохи не плакали. Коли ж нас прийняли, тоді радість, здавалось, не було кінця. Щадливий й на фронті опинилися. Кожен із нас у найбільшому запалі складав свою данину — найкращий обов'язок воїна: вірно й з посвятною службою воювати народом, своїм Ватківщиною, стаючи не лише в обороні, але й здобуваючи її незалежність.

Нема під сонцем народу, щоб здобув свою незалежність.

Ягода внаслідок цієї системи, яку сам розвинув до досконалості, а саме — „призначення“ до злочинів, про які „злочинці“ навіть не знали, — за фактом аптекар, який затрутував як шеф НКВД — цілий ряд хеміків, які приготували спеціальну отруту та середники, при допомозі яких кожний „злочинець“, „призначався“ до всіх „злочинів“. Певше, що Ягода діяв доброю порцією свого власного продукту, бо на розправі спинав так, як лише хотів Вишинський, який у своїй промові перед судом назвав Ягоду „проклятою гадушкою“, та „паршивою собакою“.

Наступником Ягоди став Ніколай Іванович Єжов, якого назвав цей самий Вишинський „одним з найвищих, яких білби, по стороні Сталіна“, а головним тому, що це він „адемаксував“ Ягоду. Так само, як Ягода був заступником Менжинського й агентом Сталіна, так і Єжов був заступником Ягоди й агентом Сталіна.

Єжов по званні слюсар, не мав ні врожденної, ні набутої інтелекції, але як „тілохранитель“ самого Сталіна, мав великі шанси в Кремлі. Поки обіймав він провід в НКВД, був він шефом персонального бюро ра компартії. Після смерті Ягоди, обєднавши всі визначні пости в НКВД своїми людьми, а їх попередників наказав вистріляти. Через масове знищення людей не тільки в НКВД, але й в інших ділянках совєтського життя, постав великий хаос, зокрема в адміністрації та господарській ділянці. Цією опротивилася: земляк Сталіна Берія, Кагановіч та Ворошилов. Вони втрощилися в грудні 1938 р. на Кавказ, де перебував Сталін, і там на підставі матеріалів та документів, які мав Берія в своїх руках, заарештували проти постанову Єжова. Уже 9 грудня 1938 р. Сталін признав Єжова з його посту, а на його місце призначив Берію. Першою урядовою чинністю Берія було замкнення Єжова в домі божєвільників. В березні 1939 р. Берія наказав Єжова, а також його заступника Фіноєвського, — розстріляти.

Берія розвинув новий принцип. Замість масових мордій, початку до військ Директорії. Начальником штабу в отамана Григор'єва був тоді Юрко Тютюнник. Згодом отаман Григор'єв перейшов на бік більшовиків. Він так налякав антантський війська, що вони швидким темпом евакуувалися в район Роздільної і там сприйняли критичний стан для військ південно-східного фронту. Перед тим була загроза від червоних із півночі й сході, а після евакуації півдня України антантський військам повстала небезпека ще й з півдня, з боку Одеси. В додатку деякі села недалеко рухуються з півдня України, зокрема зі станції Роздільної, що була останньою вузловою станцією біля Одеси. Вихавши, під охороною бронепотягу, на ст. Роздільної, штаб не застав там ні одного воїна антантських військ. Французи навантажилися на пароплави та Чорним морем поплили до Франції. Можливо приспішили евакуацію те, що у французькій флотії розпочалася

Берія розвинув новий принцип. Замість масових мордій, початку до військ Директорії. Начальником штабу в отамана Григор'єва був тоді Юрко Тютюнник. Згодом отаман Григор'єв перейшов на бік більшовиків. Він так налякав антантський війська, що вони швидким темпом евакуувалися в район Роздільної і там сприйняли критичний стан для військ південно-східного фронту. Перед тим була загроза від червоних із півночі й сході, а після евакуації півдня України антантський військам повстала небезпека ще й з півдня, з боку Одеси. В додатку деякі села недалеко рухуються з півдня України, зокрема зі станції Роздільної, що була останньою вузловою станцією біля Одеси. Вихавши, під охороною бронепотягу, на ст. Роздільної, штаб не застав там ні одного воїна антантських військ. Французи навантажилися на пароплави та Чорним морем поплили до Франції. Можливо приспішили евакуацію те, що у французькій флотії розпочалася

Берія розвинув новий принцип. Замість масових мордій, початку до військ Директорії. Начальником штабу в отамана Григор'єва був тоді Юрко Тютюнник. Згодом отаман Григор'єв перейшов на бік більшовиків. Він так налякав антантський війська, що вони швидким темпом евакуувалися в район Роздільної і там сприйняли критичний стан для військ південно-східного фронту. Перед тим була загроза від червоних із півночі й сході, а після евакуації півдня України антантський військам повстала небезпека ще й з півдня, з боку Одеси. В додатку деякі села недалеко рухуються з півдня України, зокрема зі станції Роздільної, що була останньою вузловою станцією біля Одеси. Вихавши, під охороною бронепотягу, на ст. Роздільної, штаб не застав там ні одного воїна антантських військ. Французи навантажилися на пароплави та Чорним морем поплили до Франції. Можливо приспішили евакуацію те, що у французькій флотії розпочалася

Берія розвинув новий принцип. Замість масових мордій, початку до військ Директорії. Начальником штабу в отамана Григор'єва був тоді Юрко Тютюнник. Згодом отаман Григор'єв перейшов на бік більшовиків. Він так налякав антантський війська, що вони швидким темпом евакуувалися в район Роздільної і там сприйняли критичний стан для військ південно-східного фронту. Перед тим була загроза від червоних із півночі й сході, а після евакуації півдня України антантський військам повстала небезпека ще й з півдня, з боку Одеси. В додатку деякі села недалеко рухуються з півдня України, зокрема зі станції Роздільної, що була останньою вузловою станцією біля Одеси. Вихавши, під охороною бронепотягу, на ст. Роздільної, штаб не застав там ні одного воїна антантських військ. Французи навантажилися на пароплави та Чорним морем поплили до Франції. Можливо приспішили евакуацію те, що у французькій флотії розпочалася

ність за одню проколіяння. Так сталося і з нами. Минули роки кривавої боротьби. По жертвах, трудах, пошестях, програвши наш бій, але не програвши нашої ідеї, ми вернулися із поля бою...

Та не всі держували так, як вийшли на кривавий змаг. Тисячі й тисячі з нас поклялися свої голови. Київ, Львів, Крути, Чортківський Пролом, Зимові Походи, Винниця, Базар, тиф — ось, це ті побосовий. Воїни, ці побосови, згодом поширилися на Броди, на рухомі протимосковські криваві змагання воїнів УПА.

Вачимо, то бій не вгавас. Одне покоління наступного покоління передас прапор боротьби: за незалежність України.

А з босм приходять не тільки перемоги і поразки; в бою ростуть жертви.

І ось, із тих двох братів, один спочив на своїй землі, на полі слави: А другий вернувся воєнним інвалідом. Він втратив силу здоров'я; він пошкоджений на тілі.

Він не є одинокий. Таких наших інвалідів багато є, їх сотні!

Живши на своїй „несвоєй“ землі, у займанщині, він, наш інвалід, усе-таки був між своїми. Він, як воєнний каліка, ходив на очах свого народу, приготувавши спеціальну отруту та середники, при допомозі яких кожний „злочинець“, „призначався“ до всіх „злочинів“. Певше, що Ягода діяв доброю порцією свого власного продукту, бо на розправі спинав так, як лише хотів Вишинський, який у своїй промові перед судом назвав Ягоду „проклятою

I. Сала

МОСНАЛІ І АЛЯСКА

У суботу, 4 липня ц. р. відбувся мовленнєвий мітинг, Леоніда та чисельного духовенства у Форті Русс, в Каліфорнії, куди колись прибули перші, руські паломники.

Дісталася в наші руки новинка з Каліфорнії. Автор цієї новинки в приватному листі описує саму подію та місцевість, де він був першим раз. Церква у Форті збудована з величезного колад, мас відкритий вітар, а під всіма іконами англіїські написи, „як в музеї“ — жаліється автор листа. Народу збиралося досить багато, головним чином з Сан Франциско та околиць — москалі й малороси Богослуження правив митрополит Леонід, до речі, — походженням з України. Два списки та чисельні свідчення.

В будинку місцевого музею був улаштований базар з благодійними цілями. Серед предметів продажу були також ляльки — „дохлушки“, що мали великий успіх серед покупців.

Ось вся новинка.

Але за цим є кілька важливих справ. Поперше москалі з Каліфорнії за всяку ціну хочуть змінити назву Форт-Русс — на Русо, як він називався з часів будови. Подруге, — твердять, що він був збудований „паломниками“ — претензія очевидна, на „перших пілігримів“, що прибули до Америки з Європи. Але правда а та що форт був заснований „москалями“ для того, щоб боронитися проти еспанців в Каліфорнії, а також, щоб захистити за Московією побережжя і створити тут „русську Америку“.

Дійсність змусила москалів продати Форт Русс за 35.000 ам. доларів у половині минулого століття. За цим продажем пішов далі і продаж самої Аляски — 80 березня 1867 р., через підписання окремого договору та за плату в розмірі 7.500.000 ам. доларів.

Цікава ще одна сторінка з подій того часу. Коли почалася російсько-японська війна, „Русско-Американська компанія“ та канадійська „Удзон Бей компанія“ домовилися, що концесія першої не сміє бути тереном воєнних дій. І дійсно, хоч французько-англійські ескадри плавали біля берегів Далекго Сходу, бували на Камчатці та в інших місцях, але вони не чіпали „володінь“ Русско-Американської компанії, Аляски та ін.

По закінченні війни в Росії зрозуміли, що на випадок нової війни з Англією не вдасться утримати Аляску на нейтральній території. Тому, щоб не мати поблизу Сибіру англійських володінь, вирішено було продати Аляску 3-бдинням Держави Америки, які не уявляли тоді жадної загрози для майбутнього. Переговори в цій справі почалися в 1860 році.

Під час переговорів Петербург жадав, щоб усе Берингове море було закриті для чужинської плавання, бо воно, мовляв, є московське. Задоволення перед тим, в 1821 р., мос-

ковський уряд видав наказ про закриття для чужинської торгівлі всього побережжя Північної Америки, від Каліфорнії починаючи і аж до острова Уруп (Курильські острови), як московських володінь. Це рішення англійці та американці опротестували.

На це Дж. Адамс, тодішній секретар стейту, заявив: „Ми повинні триматися принципу, що американський континент не є більше європейською колонією“.

У кінці минулого століття, під час переговорів між Вашингтоном, Лондоном та Петербургом у справі поділу на морському зв'язі „Сіуотер“ трапилася цікава подія. Стейт Департамент зажадав певних документів з архівів бувшої Русско-Американської компанії про Аляску. Відбір і переклад документів доручено було якомусь Ів. Петрову. Як потім виявилось Ів. Петров, перекладаючи ці документи, зфальшивував їх на користь Москви.

Сторінки історії Аляски повні діяльності українських людей, а серед них зокрема шляхтич з м. Рильська — Григорій Шелехова та його жінки-красуні, які прибули на остров Кадіак у 1784 р. Його адміністрація залишила прекрасні спогади у місцевого населення. Після нього прийшов росіянин Баранов, людина жорстока й жадобна грошей. „Баранов був людина без серця, логанний християнин“ — читаємо в „Історії мисії Кадіак“, що її видав монастир на острові Валаам в 1894 р. До речі, мисія на остр. Кадіак була зорганізована і монастир збудований заходами Г. Шелехова.

Недавно в Соевтах вийшла книжка про Г. Шелехова, — „русского человека і адміністратора“, хоч американські автори зокрема Гектор Чевігін та своїй книзі „Загублена Імперія“ пише про нього як про шляхтича з України.

Діяльність її життя українців на Алясці, зокрема таких, як о. Агапій Гончаренко та Г. Шелехова, заслуговують на окреме вивчення. Українці в Каліфорнії повинні щось зробити для вшанування їх пам'яті.

Українські кандидати до Парляменту Канади

У федеральних виборах до канадійського парламенту, які відбулися в понеділок, 10-го серпня ц. р., беруть участь також 10 українських кандидатів. Вони такі:

1) Святослав Фроляк, від партії прогресивних консервативів, в Торонті, в окрузі Трінті, 2) Михайло Старчевський (Стар), консерватист, в окрузі Ошава, 3) Іван Кирілюк, консерватист, в окрузі північного Вінніпегу, 4) Михайло Гаврилюк, консерватист, в окрузі Селірк, Манітоба, 5) А. Свобода, консерватист, в окрузі Бетелфорд в Саскачевані, 6) Антін Глинка з партії „Супільного Кредиту“, в окрузі Вегревіл в Альберті, 7) Амвросій Головач з партії „Супільного Кредиту“, в східному Едмон-

ВЛАСОВСЬКО-КАБАВІВСЬКИЙ ВЕЧІР

У неділю 2 серпня шість російських політичних організацій влаштували в невеликій залі Клубу молоді (144-146 Блікер стріт) вечір, присвячений пам'яті Власова і справам Коордінативного Центру.

Після традиційної напаліді, головної промови п. Соловйов-Вобров, сказавши декілька теплих слів про власовський рух і його керівників, спинився на аусиллях створення Коордінативного Центру. Доповідач недавно вернувся з Мюнхену, де брав участь в кабінівській акції, і російські групи доручили йому на цей зборак подати інформації, в якому стані перебуває Коордінативний Центр. Всі його інформації крутилися навколо національного питання. Він повторював вже давно відомі, зазложені аргументи, дивувався, чому то росіяни всі „націонал-шовіністи“ ненавидять, а тим часом росіяни не відкидають ніякої ненависті до інших націй. Коли на вимогу Американського Комітету, заявив Соловйов-Вобров, почалися переговори з „націонал-шовіністами“, дотеперішній Коордінативний Центр розколовся на дві частини і почалося „ганебне тупцювання на місці“.

Після доповіді поспішали запитання. Першою піднялася якась пані і в формі протесту поставила питання: „Скажіть, будь ласка, коли нарешті, нам (російській еміграції) Керенський дасть спокій?“ Аудиторія вибухла гучними оплесками, що свідчать, який непопулярний серед російської еміграції їхній „главоверх“ Керенський. Соловйов-Вобров відповів, що Керенський не є лідером Коордінативного Центру, а лише приймає в ньому участь як представник своєї партії. Потім з перших рядів піднявся старий сивий чоловік і заявив: „Я маю двадцять два питання!“ Аудиторія голосно розмовляла, а голова зборів розгубився, а потім дозволив поставити лише два питання. Сивий чоловік почав кричати, що йому затикають рота, і погодився поставити лише одне питання. Він його довго шукав у величезній списку, але й воно дець забулося під загальний сміх присутніх.

Далі почалися виступи. Говорило коло десятка осіб. Лаала Г. Шворца за його статтю в недільному (2 серпня) числі „Нью Йорк Таймсу“ про розвал Коордінативного Центру і про ультиматум Американського Комітету діяльним політичним групам. Оскільки положення розв'язалося Коордінативного Центру, що коли вони не замиряться, то Комітет відмовить їм в фінансовій допомозі. Соловйов-Вобров твердив, що майже все в статті Шворца — неправда. Промовець Нікітін говорив, що трудність для російської еміграції полягає в тому, що сепаратисти мають сильну підтримку в багатьох урядах і лише чекають нагоди, щоб розв'язати Росію. На доказ цього він витяг з кишені брошуру і вигукнув: „Ось тут про це все пише новооб'явлений сепаратист Доленко!“ — Дуднін скаржився на „НЕСлово“ за те, що в день, коли відзначав пам'яті Власова, цей часопис писав про його „роздутий п'яне обличчя“. Всі знали, казав Дуднін, що Власов пив, але п'яний його ніхто не бачив.

Загальний тон вечора був песимістичний. В заключному слові Соловйов-Вобров так і сказав, що становище російської еміграції, складне і тяжке. Вона — не в наступі, а в обороні.

Цікаво, що на ці важливі збори з'явилося ледве 200-250 осіб, які навіть не досиділи до кінця. Це були переважно люди віком понад п'ятдесят. Ці й подібні збори свідчать, що російська еміграція з малочисельна, й бракує досвіду і тому їхні політичні партії складаються лише з 10-20 осіб. (Л. Л.)

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — НЕ СИЛА!

Справа перейшла до Американського Комітету. Отже, як виходить, повернувшись з Мюнхену, Соловйов-Вобров розмовляв з адміралом Стівенсом, але ця розмова не дала позитивних наслідків. Комітет відмовив у фінансуванні тих російських груп, які борються за право бути законним КІАБ-ом. Цей самозванний КІАБ, заявив Стівенсон, що він не дозволить робити на себе тиск. „Проживемо й без них!“ — вигукнував хтось у залі і його слова покритися оплесками. Хтось запропонував поза спиною Американського Комітету звернутися з протестом до американської громадськості. Доповідач відповів, що це буде зроблено.

Слікуюче питання звучало: „Марксист чи ні члени тих політичних груп, що разом з Ніколаєвським створили суперницький центр?“ — Соловйов-Вобров рішуче відповів, що це питання не належить до компетенції партії на Північному Кавказі, що „проросійська“ партія туркестанців складається лише з шести осіб, і так далі. На питання, хто ті націоналісти, що приїхали з Туреччини виліти Коордінативний Центр, Соловйов-Вобров назвав декілька прізвищ, серед них нащадка національного героя Кавказу Шаміля. Сказав, що ці люди ніколи не бачили і не знають своїх народів. Вони є турецькими громадянами і прибули до Мюнхену в супроводі представника турецького уряду, який пильнував, щоб їх ніхто не образив. Один „націонал“ приїхав з дочкою, яка негайно ж закохалася в росіянина, і батько погрожував убити дочку, якщо вона не покине об'єкт свого кохання.

Далі почалися виступи. Говорило коло десятка осіб. Лаала Г. Шворца за його статтю в недільному (2 серпня) числі „Нью Йорк Таймсу“ про розвал Коордінативного Центру і про ультиматум Американського Комітету діяльним політичним групам. Оскільки положення розв'язалося Коордінативного Центру, що коли вони не замиряться, то Комітет відмовить їм в фінансовій допомозі. Соловйов-Вобров твердив, що майже все в статті Шворца — неправда. Промовець Нікітін говорив, що трудність для російської еміграції полягає в тому, що сепаратисти мають сильну підтримку в багатьох урядах і лише чекають нагоди, щоб розв'язати Росію. На доказ цього він витяг з кишені брошуру і вигукнув: „Ось тут про це все пише новооб'явлений сепаратист Доленко!“ — Дуднін скаржився на „НЕСлово“ за те, що в день, коли відзначав пам'яті Власова, цей часопис писав про його „роздутий п'яне обличчя“. Всі знали, казав Дуднін, що Власов пив, але п'яний його ніхто не бачив.

Загальний тон вечора був песимістичний. В заключному слові Соловйов-Вобров так і сказав, що становище російської еміграції, складне і тяжке. Вона — не в наступі, а в обороні.

Цікаво, що на ці важливі збори з'явилося ледве 200-250 осіб, які навіть не досиділи до кінця. Це були переважно люди віком понад п'ятдесят. Ці й подібні збори свідчать, що російська еміграція з малочисельна, й бракує досвіду і тому їхні політичні партії складаються лише з 10-20 осіб. (Л. Л.)

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — НЕ СИЛА!

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шікаго, Іл.

ЧОЛОВІЧИН ХОР „СУРМА“

Місто Шікаго має вже з передвоєнних часів дуже гарну традицію, якщо йде про український хорівий спів, коли то наші хори і українська пісня, попереджені небували-

юсть кілька виступів „Сурми“ перед американською публікою в Шікаго і в сусідніх стейтах, як Індіана, Висконсин і ін. Очевидно, це все залежить також від підготовки

Всередині диригент хору „СУРМА“ — відомий диригент українських світських і церковних хорів в Україні і Німеччині — проф. Омелян Плешкевич; біля нього — члени Управи Хору.

ми успіхами капелі Кошиця, зуміли здобувати нагороди на конкурсах вокального мистецтва між багатьма першорядними хорами. Зокрема, були вони відомі у змаганнях великого часопису „Шікаго Трибюн“, коли то кількакратно українські хори з Шікаго перемогали поважних американських суперників та займали часто перші місця.

Після останньої війни справи організування репрезентативного хору знову стала актуальною і дійсно з прийдом нових співачок сил з еміграції з зв'язане оснування чоловічого хору в Шікаго в 1948 році. В 1949 році закріплено цей хор на статуті і надано йому назву „Сурма“. Першими диригентами були І. Василь Войтківський для світського репертуару і п. Ігор Гуменик для церковного.

З часом, коли хор став статутним товариством, його провід перейняв п. Іван Задорний, якому незабаром на зміну прийшов знову п. Ігор Гуменик, що провадив цей хор до листопада 1949 р. Під час його диригентури хор „Сурма“ мав дуже гарний успіх на „Ювілейній Виставі Залізниц“ в Шікаго. З черги диригентури від нього перейняв д-р Мйрон Федорів, що він хор від грудня 1949 р. до 1951 р. Від цього часу по сьогодні стоїть на чолі Хору „Сурма“ відомий диригент з Львова, проф. Омелян Плешкевич.

Хто мав нагоду почути хор „Сурма“ в Шікаго, той може сміливо сказати, що українська пісня має в ньому неабиякого виконавця, що може відновити навіть чужу, вибавити публіку, яка, вільна від патріотичного зворушення і сентиментального почуття єдності — холодно розцінює правдиві вальери хору. Зокрема, при нагоді виступів, розрахованих на ширшу публіку, останню весною на телевізійній програмі, велика маса публіки мала змогу почути „Сурму“ і мистецьке виконання української пісні.

Під цю пору „Сурма“ налічує понад 40 членів, які добровільно піднялися тяжкої і відповідальної праці над плеканням і репрезентацією української пісні.

Не треба згадувати, що „Сурма“ бере участь у всіх імпрезах загальногромадської і культурного характеру в Шікаго. Слід підкреслити громадську виробленість членів хору „Сурма“, які свої виступи ніколи не ставлять у площині фінансовій.

Щораз більше цікавляться „Сурмою“ американські музичні та громадські круги в Шікаго і навіть поза ним. На осінньо-зимовий сезон закро-

відповідної програми, на яку завжди дозволяє членам час, бож всі вони переважно тяжко працюють.

У цьому літньому сезоні хор „Сурма“ підготується під спонсорством Дистрикт Управи Парків до трьох літніх концертів під вільним небом. Управу Парків в Шікаго має за собою такі поважні осяги, як блискуче аранжовані літні концерти оперової та опереткової музики в Грент Парку, на яких з-посеред диригентів вибивається на перше місце наш земляк Микола Малько, що його зачислюють до чотирьох найкращих диригентів світу. Його концерти в Грент Парку притягають 20.000 — 30.000 тисячу публіку.

Цьогорічні літні концерти хору „Сурма“ зааранжовані Дистриктовим Управою Парків в Шікаго, відбуватимуться в наступуючому порядку: 11 серпня Концерт в Гарфілд Парку при 100 Н. Сентрал Парк Евіню, при співучасті відомого соліста-баритона Івана Рудавського. 12 серпня — Концерт в Індепенденс Парку при 3945 Н. Спрінгфілд Евіню, при співучасті групи українських народних танків Миколи Осовського та вікниці 13 серпня концерт у Гемілтон Парку при 72-й і Нормаль Ст., також з групою М. Осовського, яка танцюватиме українські народні танки „Козачок“, „Дунайська“, „Кужиль“ та „Подольська“.

У програму пісень „Сурми“ входять українські народні пісні та композиції М. Леонтовича, М. Лисенка, Д. Котика, М. Гнатюшина і ін. Початок усіх трьох концертів в годині 8-ї вечором.

Треба сподіватися, що вогорі концерти, вперше з чисто українською програмою, аранжовані і поручувані поважним інституцією шікаговської Метрополії — як у цьому випадку Програмовою Комісією Дистриктові Управи Парків Шікаго, зложеною з музичних фахівців — стрінуть з повною прихильністю і підтримкою не тільки української, але й іншої публіки, так, щоб ця ініціатива не заважала на першій спробі цього року, але була продовжувана рік-річно. Це ж бо не тільки концерти для публіки, що шукає після повного туду відпочинку у парках, але популяризація української пісні і танку у якнайширших масах населення та здобуття американської публіки для імпрез з українською тематикою. Н.

Вам не можливо обійтися без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(за советською пресою)

„ДРУЗЬБА З ВЕЛИКИМ РОСІЙСЬКИМ НАРОДОМ — НЕЗЛАМНА“

Таке сказав О. Корнійчук на вічу робітників і працівників Київського машинобудівельного заводу. Корнійчук говорив уже після того, як Малишків усунув Лаврентія Берію за те, що той нагнав був Меленікова за його русифікаційний курс на західних українських землях. Корнійчук мусів говорити про „тричі проклятого зрадника Берію, ворога партії, народу і Радянської України“. Важко зрозуміти цю чудасію: Берія, збройно прихильник України, боронить її перед обомосковленням, а тут виступає „заступник голови Ради міністрів УРСР тов. Корнійчук“ і називає „зрадником“ Українців Меленікова, а самого Берію, що робить присутнім на вічу людям в таких обставинах? Вони, „з одного боку, гучними, тридцяти оплесками висловлюють глибоке задоволення рішенням Пленуму ЦК КПРС“. Пізніше промовляв ще й інший промовиць, між ними й тов. Пономаренко, який на приказ згори заявив, що „непорухна, нерозривна наша дружба з великим російським народом, з усіма народами нашої соціалістичної батьківщини“. Палкими оплесками присутні ухвалили резолюцію, в якій „гаряче вітали заходи партії і уряду по знешкодженню ворожих плянів Берію“.

„АНТИКОМБАЙНОВІ НАСТРОЇ“

Такі „антикомбайнові настрої“ панують у Чернівецькій області. „Хліба вистигли, зерно з колосків вимолочується добре. В цей же час в колгоспі ім. Кірова комбайни стоять без діла не менш як 2-3 дні, бо голова колгоспу тов. Сокуренько не дозволяє провадити збирання хліба комбайнами. Теж саме діється і в артілі ім. Леніна. Антикомбайнові настрої — поширені ядівце в Кіцманському районі. Якщо 9 липня в колгоспному районі було скоплено 700 га колоскових культур, то комбайнами було зі-

брали тільки 16 га. Майже всі комбайни стоять у заїздах і не працюють, хоч хліб цілком вистиг для збирання“. Загалом „в області не почувається тривоги за долю врожаю. Використання комбайнів та інших механізмів пристосовується пущено на самопливу“. Але чому люди не хочуть послуговуватися машинами, а доліють традиційні руками — про це не пишуть дописувач „РУ“, М. Гурин.

„ОПЕРАТИВНІШЕ КЕРУВАННЯ ЗБИРАЛЬНИМИ РОБОТАМИ НА КІРОГРАДНИЦІ“

„На Кіроградниці живуть хліб збирають уже всі колгоспи. Але „значна частина районів області неприпустимо відстає з збиранням“ і силосуванням кормів. Далі не все зробили у підготовці до приймання хліба заготовчельні організації області. Особливо відстає будівництво нових і ремонт старих зерноскладів. Достежні сказати, що з 13 великих зерноскладів, запланованих до ремонту, підготовлена до приймання зерна нового врожаю лише половина“. На це нарікає в „РУ“ дописувач Ір. Клименко, бо „жива і здача хліба державі — серйозний іспит для партійних, радянських, сільськогосподарських і заготовчельних організацій“. Стільки організацій, а в жадної нема охоти працювати для держави.

„АНТИКОМБАЙНОВІ НАСТРОЇ“

Такі „антикомбайнові настрої“ панують у Чернівецькій області. „Хліба вистигли, зерно з колосків вимолочується добре. В цей же час в колгоспі ім. Кірова комбайни стоять без діла не менш як 2-3 дні, бо голова колгоспу тов. Сокуренько не дозволяє провадити збирання хліба комбайнами. Теж саме діється і в артілі ім. Леніна. Антикомбайнові настрої — поширені ядівце в Кіцманському районі. Якщо 9 липня в колгоспному районі було скоплено 700 га колоскових культур, то комбайнами було зі-

На 48 сторінках чистого друку, багато віршів, оповідань, пісень та гор для дітей. Спішіть замовити в книгарні „Свобода“!

Ціна лише 70 центів.
„СВОБОДА“
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

УВАГА!!! УВАГА!!!
ПАСАЖИ, ПАТЕРЗОН, КЛІФТОН, Н. ДЖ. ТА ОКОЛИЦІ:
42-й В'їзд Українського Народного Союзу, та Осередки
Силки Української Молоді Америки в Пасейку, Н. Дж.
— влаштували:

В НЕДІЛЮ, 9. СЕРПНЯ (AUGUST 9) 1953 Р.
НА ПЛОЩІ „ЕДМОНТ ПАРКУ“, ГАРФІЛД, Н. ДЖ.
ВЕЛИКИЙ РІЧНИЙ ФЕСТИН (ПІКНІК)

під звуки оркестри п. Богдана Гриняка.
Смачний буфет у заряді ВШ. Пань. — Багато несподіванок.
Початок: год. 3-та по пол. — Вступ: 1.00 дол.
Доїзд: Автобус ч. 8 від Джефферсона та Гувер Евіню до Рівер Драйв, Гарфілд, Н. Дж.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР
„ДУМКА“
В НЬО ЙОРКУ
„Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине“.

— ЗАПРОШУЄ НА —
ПРОГУЛЯНКУ

КОРАБЛЕМ PETER STUYVESANT ПО РІЧЦІ HUDSON ДО INDIAN POINT

— що відбудеться: —
В НЕДІЛЮ, 30. СЕРПНЯ 1953 Р.

ПРОГРАМА:
Год. 9:30 — Відізд корабля. Піднесення прапору хору „Думка“ при звуках заспіву. — Привітальна промова.
Год. 9:30—12:00 — Подорож річкою Hudson до Indian Point.
Год. 12—12:30 Відпочинок в Indian Point. — До ажитку гостей: 300 акрін лісу для проходу і відпочинку. Плявання і плавання, озеро а човна для ловкування, площа до спортивних гор та тенісних корти, моторова колійка та розривковий парк для дітей.
Год. 12:30—19:00 — Мистецька частина. — „ОБЖИНИКИ“ — Імєра і М. Помєдєля при співучасті: обох авторів ревії, п. А. Свинаренко і Д. Садченко (танок), мішної 16-ти, оркестри В. Босого та хору „Думка“. В програмі: етнографічна картина, монолози, дуети і танки. Конференція: Фед. І. Кедрин-Рудницький.
Хореограф: Р. Петріна. Диригент: О. Микитюк.
Год. 19:00—22:00 — Поверот доми.
Під час їзди кораблем ТАНЦІ при звуках орк. В. Босого. Відізд корабля о год. 9:30 рано.
З Річ-у при West 42nd Street.
Поверот корабля о год. 19:00 вечора.
На кораблі та в Indian Point — ресторани і каварні.
Білеті можна набути: Арка, Еко, Сурма та у членів хору „Думка“.

ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ В НЬО ЙОРКУ
запрошує Українське Громадянство на
ВЕЛИКИЙ ПІКНІК
— що відбудеться: —
В НЕДІЛЮ, 16-го СЕРПНЯ 1953 Р.
В „MAPLE GROVE PICNIC PARK“
46-th Ave. & 160th St., Flushing, N. Y.
(Парк відчинений від 10 год. ранку)
Оркестра під дир. В. Босого. Вступ \$1.25.
Direction by Subway and Bus: B.M.T. to Queens Plaza, change to Flushing Train to Last Stop. — I.R.T. to Grand Central, change to Flushing Train to the Last Stop. — By Bus Q 26 to 160th St.

ONE of the **FIFTEEN MILLION**
— By —
NICHOLAS PRYCHODKO
The True Story of one man's experience
in a Soviet slave labor camp.
PRICE \$3.00
Order your copy from
„SVOBODA“
81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

НЕ ЗАБУДЬТЕ НАВУТИ ДЛЯ ВАШОЇ ДИТИНИ
НОВУ ПОЧАТКОВУ ЧИТАНКУ
І Шклянка.
Ця, багато ілюстрована, книжка пристосована зокрема для навчання української грамоти дітей, що вчаться в англійських школах. Книжка в твердій оправі.
Ціна тільки \$1.40.
Замовляйте в „Свободі“:
„SVOBODA“, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ПРИЖДЖАЙТЕ ДО СОЮЗІВКИ!
Там очікує Вас сотня найбільш комфортабельно влаштованих кімнат, з прикрашеними ваннами, постійно холодною і гарячою водою та всіми іншими вигодами.
В Союзівці до Вашого розпорядження великий купальний басейн, тенісний корт та майданчик для волею спорту.
В Союзівці маєте до вибору добре товариство й постійні культурні розваги, або самоту та майданчик по великих гірських і лісних просторах оселі. Там маєте найкращі страви американської й української кухні.
В Союзівці маєте всі можливості відпочити тілом і духом та набратися нових сил до дальньої праці.
ПРИЖДЖАЙТЕ ДО СОЮЗІВКИ, А НАПЕВНО НЕ ПОЖАЛУЄТЕ!
За дальніми інформаціями зголошуватися письмовно на адресу:
UKRAINIAN NAT'L ASS'N ESTATE, KERHONKSON, N. Y., або телефонувати: Kerhonskon 5641.
Доїзд до Союзівки автомобілем й автобусами до місцевості KERHONKSON на головному шляху ч. 209 у віддаленні коло 90 миль від Нью Йорку. Ціна побуту в Союзівці дуже низька, бо від 35 до 55 доларів тижнево, із забезпеченням всього комфорту.

— Це людина з ютангів,
не! — сказав тубілець. —
діло леопардів людей.